

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou ve věci

žalobce: **X**, nar. X
státní příslušnost X
zastoupený JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou
sídlem Karlovo náměstí 287/18, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2024, č. j. MV-166150-9/OAM-2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne ze dne 4. 1. 2024, č. j. MV-166150-9/OAM-2023 (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, Příjímacího střediska cizinců Zastávka (dále též „ŘSCP“) ze dne 29. 8. 2023, č. j. CPR-20650-26/ČJ-2023-931200-SV, jímž bylo žalobci uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) na dobu 1 rok a současně mu byla stanovena doba k vycestování do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí nebo od okamžiku, kdy žalobce pobude postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany a toto rozhodnutí bude pravomocné.

II.

Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce v podané žalobě namítal, že je i nadále v pozici žadatele o udělení mezinárodní ochrany, přičemž tato okolnost brání vydání rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce. Odkázal na závěry prezentované v rozsudku Soudního dvora ze dne 9. 11. 2023 ve věci C-257/22, CD (dále též „rozsudek CD“), v jejichž světle považuje postup žalovaného za nezákonný.
3. Žalobce dále namítal, že závazné stanovisko k možnosti jeho vycestování nevychází z reálného stavu věci a uvedl, že ČR musí respektovat zásadu *non-refoulement*, přičemž se vymezil proti institutu bezpečné země původu, která nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Podle žalobce se česká právní úprava § 120a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců vztahuje do posouzení bezpečné země institut společného evropského azylového systému, který přebírá. Žalovaný vykládá zásadu nenavrácení restriktivně pouze ve vztahu k hrozbě porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, kdy tento výklad jde v neprospěch cizinců, o jejichž navrácení policie rozhoduje. Ustanovení čl. 4 odst. 2 a 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí ovšem členským státům umožňuje přijetí vnitrostátních pravidel, jen pokud jdou ve prospěch cizince, na nějž tato směrnice dopadá. Je otázkou, zda postup žalovaného podle ustanovení § 120a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve skutečnosti uniijní právo nezapovídá. Pro naplnění pojmu skutečného nebezpečí totiž ve smyslu ustanovení § 179 zákona o pobytu cizinců hraje roli jen zákaz špatného zacházení podle čl. 3 Úmluvy, který odpovídá čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Zásada nenavrácení, kterou podle Soudního dvora nelze vykládat restriktivně, ovšem má v mezinárodním právu širší význam. Čl. 19 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie, který zakotvuje zásadu nenavrácení, pamatuje kromě zákazu špatného zacházení i na právo na život. Tento článek chrání právo na život obecně. Evropský soud pro lidská práva na poli pozitivních závazků plynoucích z práva na život pracuje se zásadou nenavrácení šířeji vůči možným porušením práva na život jako celku.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný vyjádřil nesouhlas se žalobními námitkami, které považuje za nedůvodné.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

5. Napadené rozhodnutí bylo podle žalovaného vydáno v souladu s názorem Soudního dvora EU vyřčeným v rozsudku ve věci CD, C-257/22, neboť o správním vyhoštění bylo rozhodnuto až poté, co bylo v prvním stupni rozhodnuto také o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, resp. v obou věcech bylo rozhodnuto současně.
6. Ve vztahu k neaktuálnosti závazného stanoviska Ministerstva vnitra ČR žalobce podle žalovaného neuvedl žádné konkrétní pochybení, kterého se měly správní orgány při jeho zpracování dopustit. Žalovaný na základě odvolacích námitek vyžádal revizní závazné stanovisko, které závěry o možnosti vycestování žalobce do X potvrdilo.
7. Žalovaný zdůraznil, že ŘSCP ani žalovaný nepostupovali podle § 120a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, naopak vycházeli ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra ČR, které žalobce v podané žalobě sám napadá.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na obsah správního spisu a na žalobou napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby.

IV.

Obsah správního spisu

9. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:

Dne 30. 5. 2023 se žalobce dostavil do Příjímacího střediska cizinců Zastávka, kde podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Žalobce byl na místě kontrolován policisty, kterým svou totožnost prokázal cestovním dokladem X č. X platným do 23. 3. 2026. Jiný doklad, ze kterého by plynulo oprávnění k pobytu na území ČR, žalobce nepředložil. Lustrací bylo zjištěno, že žalobce o udělení mezinárodní ochrany již v minulosti požádal, a to dne 17. 3. 2021, přičemž rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR ze dne 3. 2. 2022, č. j. OAM-172/ZA-ZA11ZA21-2021, mu mezinárodní ochrana nebyla udělena v žádné z jejích forem podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalobu podanou proti negativnímu rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany odmítl Městský soud v Praze usnesením ze dne 13. 10. 2022, č. j. 16 Az 6/2022-26. Kasační stížnost proti tomuto usnesení odmítl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 2. 2. 2023, č. j. 9 Azs 202/2022, které nabylo právní moci dne 16. 2. 2023. Protože žalobce ve lhůtě podle § 54 odst. 2 zákona o azylu nevycestoval, byl jeho pobyt na území ČR od 18. 3. 2023 do 30. 5. 2023 nelegální.

10. Dne 2. 6. 2023 bylo se žalobcem zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění. Do protokolu o výslechu účastníka správního řízení žalobce uvedl, že je zdravý, svobodný a bezdětný, nemá žádné relevantní vazby na ČR. Žalobce v rámci výslechu dále uvedl, že disponuje dostatečnými financemi pro další pobyt i vycestování z ČR, bude-li muset, vycestuje dobrovolně. Podle závazného stanoviska Ministerstva vnitra ČR vydaného dne 20. 6. 2023 pod č. ev. ZS56134 je vycestování žalobce do X možné.
11. Dne 8. 8. 2023 rozhodlo Ministerstvo vnitra ČR o opakované žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že řízení o žádosti zastavilo pro její nepřípustnost. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 29. 8. 2023.
12. Dne 29. 8. 2023 vydalo ŘSCP rozhodnutí č. j. CPR-20650-26/ČJ-2023-931200-SV, kterým bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a stanovena doba zákazu vstupu na území členských států EU v délce 1 roku. V odůvodnění prvostupňového rozhodnutí ŘSCP

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

uvedlo, že žalobce svým jednáním naplnil skutkovou podstatu pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4, neboť od 18. 3. 2023 do 30. 5. 2023 pobýval na území ČR bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyl oprávněn. ŘSCP posuzovalo přiměřenost rozhodnutí podle ustanovení § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců a dospělo k závěru, že rozhodnutí o správním vyhoštění nepředstavuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobce. Dále zohlednilo zákonná kritéria stanovená v § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. ŘSCP při stanovení délky doby, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, zohlednilo závažnost žalobcova protiprávního jednání, kdy na území ČR pobýval bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyl oprávněn.

13. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které bylo žalobou napadeným rozhodnutím zamítnuto a bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zrekapituloval průběh správního řízení a uvedl, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě správných skutkových zjištění, o nichž nejsou důvodné pochybnosti, a že se žalobce dopustil popsání protiprávního jednání, kterým naplnil skutkovou podstatu pro uložení správního vyhoštění podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců. Vyvrátil námitky žalobce, že prvostupňové rozhodnutí je za daných okolností nepřiměřené a ztotožnil se se závěry ŘSCP o nutnosti vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Odkázal na potvrzující závazné stanovisko ministra vnitra č. j. MV-171735-2/OAM-2023 ze dne 27. 11. 2023. K námitce, že nemohlo dojít k zahájení řízení o správním vyhoštění, neboť žalobce byl v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, žalovaný uvedl, že o správním vyhoštění bylo rozhodnuto až poté, co bylo v prvním stupni rozhodnuto také o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Takový postup dle žalovaného odpovídá nejen právnímu názoru prezentovanému rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu v jeho usnesení ze dne 3. 10. 2023, č.j. 5 Azs 50/2021-33, ale je též v souladu s názorem SDEU v rozsudku ve věci CD, C-257/22. Žalovaný konstatoval, že ŘSCP postupovalo v souladu s právními předpisy.

V.

Právní posouzení věci soudem

14. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
15. Z hlediska časové posloupnosti v souzené věci ze spisového materiálu vyplývá, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu, následně s ním ŘSCP zahájilo řízení o správním vyhoštění a poté v tentýž den, kdy nabylo právní moci negativní rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, vydalo ŘSCP rozhodnutí o správním vyhoštění.
16. Otázkou, zda je možné zahájit řízení o správním vyhoštění cizince (potažmo vydat rozhodnutí o jeho vyhoštění) poté, co tento cizinec požádal o udělení mezinárodní ochrany, se zabýval devátý senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 18. 11. 2021, č. j. 9 Azs 190/2021-28, ve kterém dospěl k závěru, že postup žalovaného, který

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

zahájil řízení o správním vyhoštění po projevení vůle podat žádost o mezinárodní ochranu, byl nezákonný. S ohledem na § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců se totiž tento zákon na cizince, který je žadatelem o mezinárodní ochranu, nevztahuje.

17. Pátý senát nesouhlasil se závěry devátého senátu Nejvyššího správního soudu, a proto usnesením v této věci (ze dne 10. 2. 2022, č. j. 5 Azs 50/2021-26), postoupil věc k posouzení rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu. Ten v usnesení ze dne 3. 10. 2023, č. j. 5 Azs 50/2021-33, dospěl k závěru, že správní orgán může zahájit řízení o správním vyhoštění cizince z důvodu jeho neoprávněného pobytu podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců i poté, co tento cizinec požádal o udělení mezinárodní ochrany (projevil vůli podat žádost o mezinárodní ochranu).
18. Následně Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku ze dne 9. 11. 2023, ve věci CD, C-257/22 konstatoval:

„Článek 2 odst. 1 a čl. 3 bod 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, jsou-li posuzovány ve světle bodu 9 odůvodnění této směrnice a ve spojení s čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany,

musí být vykládány v tom smyslu, že

brání vydání rozhodnutí o navracení na základě čl. 6 odst. 1 směrnice 2008/115 vůči státnímu příslušníkovi třetí země poté, co podal žádost o mezinárodní ochranu, avšak před tím, než bylo o této žádosti rozhodnuto v prvním stupni, a to bez ohledu na dobu pobytu, které se týká uvedené rozhodnutí o navracení.“

19. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 8. 12. 2023, č. j. 5 Azs 50/2021-45, konstatoval, že závěry v mezidobí vydaného rozsudku Soudního dvora EU představují změnu judikatury na úrovni, kterou je Nejvyšší správní soud povinen akceptovat v novém rozhodnutí. Odkázal přitom na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2022, č. j. 1 Azs 16/2021-50, č. 4321/2022 Sb., bod 41 a judikaturu tam citovanou a dále konstatoval, že pokud bylo řízení o správním vyhoštění zahájeno dříve, než dotčený cizinec požádal o udělení mezinárodní ochrany, není nutné řízení o správním vyhoštění nově zahajovat, ale lze v něm pokračovat od stádia, v němž bylo přerušeno z důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu. Naproti tomu, pokud už cizinec o udělení mezinárodní ochrany požádal, nejenže nelze vydat rozhodnutí o návratu, ale toto řízení není možné ani zahájit a vést, jak vyplývá z bodu 39 rozsudku Soudního dvora ve věci CD, C-257/22. Nejvyšší správní soud zároveň dovodil, že nelze-li na žadatele o udělení mezinárodní ochrany vztáhnout návratovou směrnici, neboť je mimo její personální působnost podle čl. 2 odst. 1 (nepobývá na území členského státu neoprávněně), není s ním možné návratové řízení vůbec vést. Uvedené závěry byly shrnuty do judikátu, publikovaného pod číslem 4555/2024 ve Sb. NSS č. 2/2024, dle kterého *Požádal-li cizinec o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle § 3 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nemůže s ním policie paralelně vést řízení a vydat rozhodnutí o správním vyhoštění [zde dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky] dříve, než Ministerstvo vnitra rozhodne o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany; teprve v případě negativního rozhodnutí (neudělení mezinárodní ochrany, případně zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné anebo zastavení řízení) může policie vydat rozhodnutí*

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

o správním vyhoštění, jak vyplývá ze závěrů rozsudku velkého senátu Soudního dvora ze dne 9. 11. 2023, CD, C-257/22.

20. V projednávané věci sice správní orgán I. stupně v rozporu se shora uvedenými judikatorními závěry po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany zahájil s žalobcem řízení o správním vyhoštění, avšak na rozdíl od případu řešeného pátým senátem Nejvyššího správního soudu, rozhodnutí o správním vyhoštění vydal tentýž den, kdy nabylo právní moci negativní rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Dle názoru soudu tak byl naplněn rozhodující požadavek akcentovaný shora uvedenou judikaturou, která vychází ze závazného výkladu Soudního dvora, že rozhodnout o správním vyhoštění cizince lze až po vydání negativního rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu.
21. Za této situace neshledal soud důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí, neboť uvedené pochybení nepředstavovalo takovou vadu řízení, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
22. Námitka žalobce, že napadené rozhodnutí neodpovídá závěrům rozsudku Soudního dvora ve věci CD, C-257/22, není důvodná.
23. Dílčí námitce žalobce, že vydání rozhodnutí o jeho správním vyhoštění bránila skutečnost, že mu svědčilo postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, rovněž nelze přisvědčit. Vyvrací ji rozsudek Soudního dvora ve věci CD, C-257/22, na který žalobce v podané žalobě sám odkazuje, a to v bodech 38-40, podle kterých rozhodnutí o navrácení dotčeného může být přijato hned po zamítnutí jeho žádosti o mezinárodní ochranu či současně s ním. Uvedený závěr přejímá Nejvyšší správní soud v bodu 23 rozsudku ze dne 8. 12. 2023, č. j. 5 Azs 50/2021-45
24. K druhé žalobní námitce soud uvádí, že žalobce nespecifikoval, z jakých důvodů považuje závazné stanovisko Ministerstva vnitra ČR ze dne 20. 6. 2022, č. ev. ZS56134 za neaktuální. Nadto bylo zpracováno revizní závazné stanovisko ze dne 27. 11. 2023, č. j. MV-171735-2/OAM-2023, které předchází závazné stanovisko potvrdilo. Žalobce nenamítal ani žádné konkrétní pochybení, kterého se mělo Ministerstvo vnitra ČR při zpracování závazného stanoviska dopustit. Z uvedené námítky není patrné, v čem se měly správní orgány ve vztahu k žalobci dopustit porušení zásady *non-refoulement* nebo v čem spatřuje žalobce restriktivní výklad ve svůj neprospěch, neboť správní orgány v daném případě postupovaly podle § 120a odst. 1 věta první zákona o pobytu cizinců. ŘSCP i žalovaný vycházely ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra ČR ze dne 20. 6. 2022 pod č. ev. ZS56134 a potvrzujícího závazného stanoviska ministra vnitra ze dne 27. 11. 2023, č. j. MV-171735-2/OAM-2023, z jejichž závěrů plyne, že vycestování žalobce do X je možné. Co se týká obsáhlého vyjádření žalobce k institutu bezpečné země původu, soud uvádí, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí X nebyla na seznamu bezpečných zemí původu, který stanoví vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, žalovaný tedy ani nevycházel z předpokladu, že jde o bezpečnou zemi původu. Námitka se tak mýlí s důvody rozhodnutí.

VI.

Závěr a náklady řízení

25. Soud s ohledem na shora uvedené skutečnosti neshledal námitky vznesené proti napadenému rozhodnutí důvodnými a žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

26. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. března 2024

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.